

ג ל י ר נ ר ת ל ע י ר ו ן ב פ ר ש ת ה ש ב ר ע
ערוכים בידי נחמה ליבוביץ סנה עתירית

יו"ל ע"י מוסד תורה ודרכיה למבוגרים ולנער
הספרות נטי מזרחי באמריקה

ט"ז ח"י - י"ז ארת הברית

מח (תש"א)

ספלת מכנה וטגנון:

1. קאטוטו בטמרו "מנח עד אברהם" ע"י 72 מדמים את פטוקינו הבאים בצורה כזאת:

ויאמר אלוהים אל נח ואל בניו אתו
לאמר

ואנכי

הנני מקים את בריתי

אתכם

ואת זרעכם

אחריכם

ואת כל נפש החיה

אשר אתכם

בעוף בבהמה

ובכל חית הארץ

סכל יוצאי התבה

לכל חית הארץ

והקיימתי את בריתי

אתכם...

ולכן הוא מעיר: "אולי יט כאן מעין מיתק מליח עם "וחתכם" שבפסוק ב".
חסבר למי זה מה כונת החזרה המרובה של מלת "אתכם" ומה יכול להיות הקשר
בינה לבין "חתכם".

(לדרך סגנון המקרא בחזרות על אותה מלה עיין גליון בשלח תש"ח טאלאבו)

2. פסוק ז: ואתם פרו ורבו

"ט: ואתם הנני מקים את בריתי

הסבר, לשם מה באו בפסוקים אלה מלות הגוף "אני" "אתם", כנגד סמס

הלטון הרגיל בתנ"ך, כגון בר' א' כ"ח: פרו ורבו...

"ט' א' : פרו ורבו

וכגון "ר' י"ג: והנני מסחיתם...

והסוה למקומנו: י"ז ד': אני הנה בריתי אתך

"ט' : ואתם את בריתי מסור

ב. י"ג את קטחי נחתי בענן.

אברכנאל שואל: בענין אות הקטת טנתן הקב"ה לנח ולבניו להבטיחם שלא יבוא עוד
מבול והוא, כי הקטת הוא דבר טבעי יהילד מהכאת נצוצי הטמט בדבר הלח, יתהוה
על כלי המים, שיתרשם שם הטמט בעגולו ובמראיו והוא ענין הקטת ועליו אמר
הנביא (יחז' א' כ"ח): "כמראה הקטת אשר יהיה בענן ביות הגשם"... ומה אם כן
אות הברית הזה שנעשה לנח להבטחה?

1. הסבר מהי קושיתו?

2. מה הסתירה שהוא רואה מיחזקאל א' כ"ח למקומנו?

3. כיצד מתורצת הקושיה ברמב"ן י"ב ד"ה זאת אות הברית עד "אבל יט לרבותינו"?

4. מה היא הית שמביא הרמב"ן לדעתו בלטון הכתוב?

5. מהי הקושיה השנית המתעוררת בענין הקטת שאותה מתוך הרמב"ן?

ג. י"ד והיה בענני ענן.

דק:אני אענן ע"י טבות אמצעיות שצויית.

הסבר מה קשה לו בפסוקנו ומה תיקן בדבריו.

להבנת דבריו אלה ע"י ספורנו בר' מ"ה ח' ד"ה ועתה/אתם שלחתם, וכן מורצ

נבוכים ב' מ"ה לפסוק ההוא שהובאו בגליון רלגש תש"ז טאלה ד.

ד. ט"ז וראיתיה לזכור ברית עולם.

דק: דברה תורה בלשון בני אדם, כי אין טכחה לפני כסא כבודו וכן (ויקרא)
כ"ד מ"ב) "וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם
אזכור והארץ אזכור", הכל דרך מטל.

שדל רוצה להסביר מליצה זו בדרך אחרת ע"פ הפסוקים בר' ב' י"ט "ויבא אל

האדם לראות מה יקרא לו", בר' ב' ג': "אשר ברא אלוהים לעשות". תהלים ק"ד:

"כלם אליך ישברון לתת אכלם בעתו". באופן שלא נצטרך לפרשו על דרך "דברה

תורה כלשון בני אדם".

1. הסבר מה קשה לרדק?

2. כיצד מבאר שדל את פסוקנו ע"פ שלשת הפסוקים הנ"ל?

3. מהי חולשת פירושו זה ובמה אין הפסוקים ההם דומים לפסוקנו?